Adversus haereses (liber 4)

1 Καθώ Ἠσάια φησί· «Τέκνα Ἰακώβ βλαστήσει, καί ἐξανθήσει Ἰσραήλ, καί πλησθήσεται ἡ οικουμένη του καρπού αὐτού.» Ει δλην ούν την οικουμένην του καρπού αὐτού διασπαρέντο εικότω ἐγκατελείφθη καί ἐκ μέσου ἐγένετο τα ποτέ μεν καρποφορήσαντα καλώ -ἐξ αὐτών γάρ το κατά σάρκα ὁ Χριστό ἐκαρποφορήθη καί οι απόστολοι-, νυν δε μηκέτι εὔθετα υπάρχοντα προ καρποφορίαν. 2 Ἅπαντα μέτρω καί τάξει ὁ Θεό ποιει, καί οὐδέν ἄμετρον παρ' αὐτώ, δτι μηδέν ἀναρίθμητον. 3 «Ἐπίστευσεν δέ Ἀβραάμ τώ Θεώ, καί ἐλογίσθη αὐτώ ει δικαιοσύνην», πρώτον μέν δτι αὐτό ἐστιν ὁ Ποιητή οὐρανού καί γη μόνο Θεό , ἔπειτα δέ δτι ποιήσει τό σπέρμα αὐτου ώ τά ἄστρα τοὐ οὐρανού, τουτέστιν τό ὑπό του Παύλου ειρημένον «Ὡ φωστήρε ἐν κόσμω.» Δικαίω οὐν καταλιπών τήν επίγειον συγγένειαν πάσαν, ἠκολούθει τώ Λόγω αὐτου, ξενιτεύων ἵνα σύν τώ Λόγω πολιτευθή. Δικαίω δέ καί οἱ ἀπόστολοι ἐξ Ἀβραάμ τό γένο ἔχοντε , καταλιπόντε τό πλοϊον καί τόν πατέρα, ἠκολούθουν τώ Λόγω. Δικαίω δέ καί ἡμεΐ , τήν αὐτήν τώ Αβραάμ πίστιν ἔχοντε , ἄραντε τόν σταυρόν ώ καί Ἰσαάκ τό ξύλον, ἀκολουθοϋμεν αὐτώ. Αὐτό δέ προθύμω τόν ἴδιον μονογενή καί ἀγαπητόν παραχωρήσα θυσίαν τώ Θεώ, ἵνα καί ὁ Θεό εὐδοκήση ὑπέρ τοὐ σπέρματο αὐτου παντό τόν ἴδιον μονογενή καί ἀγαπητόν Υἱόν θυσίαν παρασχεϊν ει λύτρωσιν ἡμετέραν. 4 Καί καλώ ὁ Ἰουστίνο ἐν τώ προ Μαρκίωνα συντάγματί φησιν δτι αὐτώ τώ Κυρίω οὐκ αν ἐπείσθην ἄλλον Θεόν καταγγέλλοντι παρά τόν Δημιουργόν. 5 Ἐδίδαξεν ἡμα ὁ Κύριο δτι Θεόν είδέναι οὐδεί δύναται μή οὐχί Θεού διδάξαντο , τουτέστιν ἄνευ Θεού μή γινώσκεσθαι τόν Θεόν αὐτό δέ τό γινώσκεσθαι αὐτόν θέλημα είναι τοὐ Πατρό · γνώσονται γάρ αὐτόν οἱ αν ἀποκαλύψη ὁ Υἱό . 6 Πα βασιλεύ δίκαιο ιερατικήν ἔχει τάξιν. 7 Πώ τήν σάρκα λέγουσιν ει φθοράν χωρεϊν καί μή μετέχειν τή ζωή τήν ἀπό του σώματο τοὐ Κυρίου καί τοὐ αἵματο αὐτου τρεφομένην; Ἠ τήν γνώμην οὐν ἀλλαξάτωσαν, ἡ τό προσφέρειν τά ειρημένα παραιτησάσθωσαν. Ἡμϊν δέ σύμφωνο τή γνώμη ἡ εὐχαριστία καί ἡ εὐχαριστία βέβαιοί τήν γνώμην. Προσφέρομεν αὐτώ τά ἴδια, ἐμμελώ κοινωνίαν καί ἕνωσιν καταγγέλλοντε σαρκό καί Πνεύματο . Ὡ γάρ ὁ ἀπό τή γή ἄρτο προσλαβόμενο τήν ἐπίκλησιν τοὐ Θεού οὐκέτι κοινό ἄρτο ἐστίν, ἀλλ εὐχαριστία ἐκ δύο πραγμάτων συνεστηκυία, ἐπιγείου τε καί οὐρανίου, οὕτω καί τά σώματα ἡμών μεταλαμβάνοντα τή εὐχαριστία μηκέτι είναι φθαρτά, τήν ἐλπίδα τή ει αιώνα ἀναστάσεω ἔχοντα. 8 Καλώ οὐν ἡ γραφή ἡ λέγουσα· «Πρώτον πάντων πίστευσον δτι ει ἐστιν ὁ Θεό ὁ τά πάντα κτίσα καί καταρτίσα ». 9 Ἔστι δέ οὐτο ὁ Λόγο αὐτου ὁ Κύριο ἡμών Ἰησού Χριστό , ὁ ἐν ἐσχάτοι καιροί Θεό ἐν ἀνθρώποι γενόμενο , ἵνα τό τέλο συνάψη τή ἀρχή, τουτέστιν ἄνθρωπον Θεώ. Καί διά τούτο προφήται περί αὐτού τοὐ Λόγου τήν προφητειαν λαβόντε προεφήτευσαν αὐτού τήν ἔνσαρκον παρουσίαν. 10 Ὥσπερ οἱ βλέποντε τό φώ ἐντό εἰσι τοὐ φωτό καί τή λαμπρότητα αὐτού μετέχουσιν, οὕτω οἱ βλέποντε τόν Θεόν ἐντό εἰσι τοὐ Θεού, μετέχοντε αὐτού τή λαμπρότητο · ζωή οὐν μετέξουσιν οἱ ὁρώντε Θεόν. Καί διά τούτο ὁ ἀχώρητο καί ἀκατάληπτο καί ἀόρατο ὁρώμενον ἑαυτόν καί καταλαμβανόμενον καί χωρούμενον τοϊ πιστοϊ παρέσχεν, ἵνα ζωοποιήση τοὐ χωρούντα καί βλέποντα αὐτόν διά πίστεω . Ὡ γάρ τό μέγεθο αὐτού ἀνεξιχνίαστον, οὕτω καί ἡ ἀγαθότη αὐτού ἀνεξήγητο , δι ἡ βλεπόμενο ζωήν ἐνδίδωσι τοϊ ὁρώσιν αὐτόν. Ἐπεί ζήσαι ἄνευ ζωή οὐχ οἱόν τε ἡν, ἡ δέ ὕπαρξι τή ζωή ἐκ τή τοὐ Θεού περιγίνεται μετοχή , μετοχή δέ Θεού ἐστι τό γινώσκειν Θεόν καί ἀπολαύειν τή χρηστότητο αὐτού. 11 Διά τοὐ γάμου Μωϋσέω ὁ τοὐ Χριστού νοητό γάμο ἐδείκνυτο καί διά τή αἰθιοπική νύμφη ἡ ἐξ εθνών

IffeïEG U Ερευνητικό έργο: ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΠΙΣΤΗΣ – ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ. E-- Εργαστήριο Διαχείρισηs Πολιτισμικήs Κληρονομιάs , www.aegean.gr/culturaltec/chmlab.
3 τ Χρηματοδότηση: ΚΠ Interreg IIIA (ΕΤΠΑ 75%, Εθν. πόροι 25%). 3-- Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Πολιτισμικήs Τεχνολογίαs και Επικοινωνίαs ,© 2006.

Επιτρέπεται η ελεύθερη χρήση του υλικού με αναφορά στην πηγή προέλευσή του.

εκκλησία έδηλοΰτο, ήν οί καταλαλοΰντε και ένδιαβάλλοντε και διαμωκώμενοι ούκ έσονται καθαροί· λεπρήσουσι γάρ και έξαφορισθήσονται τή των δικαίων παρεμβολή . 12 Χριστό έστιν ό θησαυρό ό κεκρυμμένο έν άγρω, τουτέστι ταί γραφαί ταί έν τω κόσμω ούσαι - αγρό γάρ ό κόσμο -, κεκρυμμένο δέ, ότι διά τύπων και παραβολών έσημαίνετο μή δυναμένων νοηθήναι προ του τήν έκβασιν των προφητευομένων έλθεϊν, ήτι έστιν ή παρουσία τοϋ Κυρίου. Πάσα γάρ προφητεία προ τή έκβάσεω αίνιγμά έστι και αντιλογία τοί άνθρώποι · δταν δέ έλθη ό καιρό και άποβή τό προφητευθέν, τότε τή ακριβέστατη έπέτυχεν έξηγήσεω . Και διά τούτο ύπό Ίουδαίων μέν άναγινωσκόμενο ό νόμο έν τω νυν καιρω μύθω έοικεν' ού γάρ έχουσι τήν έξήγησιν των πάντων, ήτι έστιν ή κατ' άνθρωπον παρουσία τοϋ Υιού του Θεού· ύπό δέ χριστιανών άναγινωσκόμενο , θησαυρό έστι, κεκρυμμένο μέν έν άγρω, αύτοί δέ άποκαλυπτόμενο 13 Ούτω Παύλο άπελογείτο Κορινθίοι · «Ού γάρ έσμεν ώ οί πολλοί, καπηλεύοντε τον λόγον τοϋ Θεοϋ.» «Ούδένα ήδικήσαμεν» Τοιούτου πρεσβυτέρου άνατρέφει ή έκκλησία· περί ών και ό προφήτη φησίν «Δώσω τοϋ άρχοντά σου έν ειρήνη και τοϋ έπισκόπου σου έν δικαιοσύνη.» 14 Μή είδότο τοϋ Λώτ, μηδέ ήδονή δουλεύσαντο , τούτο γεγένηται, άλλα πάντω οικονομία έπετελείτο, δι' ή αί δύο συναγωγαί άπό ένό και τοϋ αύτοϋ Πατρό τεκνοποιησάμεναι έμηνύοντο άνευ σαρκό ήδονή . Ού γάρ ήν άλλο ούδει σπέρμα ζωτικόν και τέκνων έπικαρπίαν δυνάμενο δοϋναι αύταί , καθώ γέγραπται. 15 Άνακρίνει δέ και τοϋ Έβιωναίου . Πώ δύνανται σωθήναι, εί μή ό Θεό ήν ό τήν σωτηρίαν αύτών έπί τή γή έργασόμενο ; Ή πώ άνθρωπο χωρήσει εί Θεόν, εί μή ό Θεό έχώρησεν εί άνθρωπον; 16 Άνακρίνει δέ τό θειον τοϋ τά σχίσματα έργαζομένου , κενοϋ όντα τή του Θεοϋ άγάπη και τό ίδιον λυσιτελέ σκοποϋντα , άλλά μή τήν ένωσιν τή έκκλησία , και διά μικρό και τά τυχούσα αιτία τό μέγα και ένδοξον σώμα τοϋ Χριστοϋ τέμνοντα και διαιροϋντα και όσον τό έπ| αύτοί άναιροϋντα , ειρήνην λαλοϋντα και πόλεμον έργαζομένου , άληθώ «διϋλίζοντα τον κώνωπα, τήν δέ κάμηλον καταπίνοντα »· ούδεμία γάρ τηλικαύτη δύναται προ αύτών κατόρθωσι γενέσθαι, ήλίκη τοϋ σχίσματό έστιν ή βλάβη. 17 Πάντα συνέστηκεν εί ένα Θεόν παντοκράτορα έξ ού τά πάντα πίστι ολόκληρο , ή εί τον Υιόν τοϋ Θεοϋ Ίησουν Χριστόν τόν Κύριον ήμών δι' ού τά πάντα και τά οικονομία αύτοϋ δι' ών άνθρωπο έγένετο ό Υιό τοϋ Θεοϋ πεισμονή βεβαία, ή εί τό Πνεύμα τοϋ Θεοϋ τό τά οικονομία Πατρό τε και Υιοϋ σκηνοβατουν καθ' έκάστην γενεάν εί τοϋ άνθρώπου καθώ βούλεται ό Πατήρ γνώσι άληθή , ή τών άποστόλων διδαχή και τό άρχαίον τή έκκλησία σύστημα κατά παντό τοϋ κόσμου. 18 Οί τόν έκ τή Παρθένου Έμμανουήλ κηρύττοντε τήν ένωσιν του Λόγου τοϋ Θεοϋ προ τό πλάσμα αύτοϋ έδήλουν. 19 Διά τή παραβολή τών έργατών τών έν διαφόροι καιροί εί τόν άμπελώνα πεμπομένων εί και ό αύτό οικοδεσπότη δείκνυται, κεκληκώ ού μέν έν άρχή τή τοϋ κόσμου κατασκευή , ένίου δέ μετά τούτο, και έτέρου μετά τήν μεσοχρονίαν, άλλου δέ προκοπτόντων τών καιρών, και έν τω τέλει πάλιν άλλου , ώστε είναι πολλοϋ μέν τοϋ έργάτα κατά τά έαυτών γενεά , ένα δέ τόν συγκαλούμενον αύτοϋ οικοδεσπότην. Και γάρ άμπελών εί , ότι και μία δικαιοσύνη· και εί οικονόμο , έν γάρ τό Πνεύμα τοϋ Θεοϋ τό διέπον τά πάντα· ομοίω δέ και μισθό εί , πάντε γάρ «έλαβον άνά δηνάριον», εικόνα και έπιγραφήν τοϋ βασιλέω , τήν γνώσιν τοϋ Υιοϋ τοϋ Θεοϋ, ήτι έστιν άφθαρσία. Και διά τούτο «άπό τών έσχάτων» ήρξατο διδόναι τόν μισθόν, ότι έπ' έσχάτων τών καιρών φανερωθεί ό Κύριο τοί πάσι έαυτόν άποκατέστησεν. 20 Βία Θεώ ού πρόσεστιν, άγαθή δέ γνώμη πάντοτε συμπάρεστιν αύτώ. 21 Εί φύσει οί μέν φαύλοι, οί δέ άγαθοί γεγόνασιν, ούθ' ούτοι έπαινετοί δντε άγαθοί, τοιοϋτοι γάρ κατεσκευάσθησαν, ούτ' έκεϊνοι μεμπτοί,

Ερευνητικό έργο: ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΠΙΣΤΗΣ – ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ. Εργαστήριο Διαχείριση Πολιτισμική Κληρονομιά , www.aegean.gr/culturaltec/chmlab.
Χρηματοδότηση: ΚΠ Interreg IIIA (ΕΤΠΑ 75%, Εθν. πόροι 25%). Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Πολιτισμική Τεχνολογία και Επικοινωνία , © 2006.
Επιτρέπεται η ελεύθερη χρήση του υλικού με αναφορά στην πηγή προέλευσή του.

ούτω γεγονότε . Άλλ' έπεί οι πάντε τή αύτή είσι φύσεω , δυνάμενοί τε κατασχειν καί πράξαι το αγαθόν, καί δυνάμενοί πάλιν άποβαλεϊν αύτό καί μή ποιήσαι, δικαίω καί παρά άνθρώποι τοΐ εύνομουμένοι , καί πολύ πρότερον παρά Θεώ, οί μεν επαινούνται καί άξια τυγχάνουσι μαρτυρία τή τού καλού καθόλου εκλογή καί επιμονή , οί δέ καταιτιώνται καί άξιω τυγχάνουσι ζημία τή τού καλού καί άγαθού άποβολή . Καί διά τούτο οί προφήται παρήνουν τοΐ άνθρώποι δικαιοπραγεΐν καί τό άγαθόν έξεργάζεσθαι, ώ έφ' ήμΐν δντο τού τοιούτου καί διά τήν πολλήν άμέλειαν εί λήθην έκπεπτωκότων καί γνώμη δεόμενων άγαθή , ήν ό άγαθό Θεό παρεΐχεν γνώμην διά τών προφητών. Ταύτα γάρ πάντα τό αύτεξούσιον έπιδείκνυσι τού άνθρώπου καί τό συμβουλευτικόν τού Θεού άποτρέποντο μέν τού άπειθεΐν αύτώ, άλλα μή βιαζομένου. Καί γάρ αύτό τό εύαγγέλιον εί μή βούλοιτό τι έπεσθαι, εξόν μέν αύτώ έστιν, άσύμφερον δέ· ή γάρ παρακοή τού Θεού καί άποβολή τού άγαθού έστιν μέν έν τώ άνθρώπω, βλάβην δέ καί ζημίαν ού τήν τυχούσαν φέρει. Καί διά τούτο ό Παύλο φησιν «Πάντα μοι έξεστιν, άλλ' ού πάντα συμφέρει.» Τό έλεύθερον τού άνθρώπου έξηγούμενο , διό πάντα έξεστιν, μή καταναγκάζοντο αύτόν τού Θεού, καί τό συμφέρον δείκνυσιν, ϊνα μή εί έπικάλυμμα κακία καταχρησώμεθα τή έλευθερία, άσύμφερον γάρ τούτο γε. 22 Ούχ ομοίω άγαπάται τά έκ τού αύτομάτου προσγινόμενα τοΐ μετά σπουδή εύρισκομένοι . 23 Εί δέ λέγοι τι · Ούκ ήδύνατο ό Θεό άπ' άρχή τέλειον πεποιηκέναι τον άνθρωπον; γνώτω δτι τώ μέν Θεώ άεί κατά τά αύτά δντι καί άγενήτω ύπάρχοντι, ώ προ έαυτόν πάντα δυνατά· τά δέ γεγονότα, καθ' δ μετέπειτα γενέσεω άρχήν ίδιαν έσχε, κατά τούτο καί ύστερεΐσθαι δει αύτά τού πεποιηκότο . Ού γάρ ήδύνατο άγένητα είναι τά νεωστί γεγενημένα· καθ' δ δέ μή έστιν άγένητα, κατά τούτο καί ύστερεΐται τού τελείου· καθ' δ γάρ νεώτερα, κατά τούτο καί νήπια, κατά τούτο καί άσυνήθη καί άγύμναστα προ τήν τελείαν άγωγήν. Ώ ούν ή μέν μήτηρ δύναται τέλειον παρασχεΐν τώ βρέφει τό έμβρωμα, τό δέ έτι άδυνατεΐ τήν αύτού πρεσβυτέραν δέξασθαι τροφήν, ούτω καί ό Θεό αύτό μέν οίό τε ήν παρασχεΐν άπ' άρχή τώ άνθρώπω τδ τέλειον, ό δέ άνθρωπο άδύνατο λαβεΐν αύτό· νήπιο γάρ ήν. Καί διά τούτο καί ό Κύριο ημών έπ' έσχάτων τών καιρών άνακεφαλαιωσάμενο εί έαυτόν τά πάντα ήλθε προ ημά , ούχ ώ αύτό ήδύνατο, άλλ' ώ ήμεΐ αύτδν ίδεΐν ήδυνάμεθα· αύτδ μέν γάρ έν τή άφράστω αύτού δόξη προ ημά έλθεΐν ήδύνατο, άλλ' ήμεΐ ού δήπω ποτέ τδ μέγεθο τή δόξη αύτού βαστάζειν ήδυνάμεθα. Καί διά τούτο, ώ νηπίοι , ό άρτο ό τέλειο τού Πατρό γάλα ήμΐν έαυτόν παρέσχεν, δπερ ήν ή κατά άνθρωπον αύτού παρουσία, ϊνα ώ ύπδ μαστού τή σαρκδ αύτού τραφέντε καί διά τή τοιαύτη γαλακτουργία έθισθέντε τρώγειν καί πίνειν τον Λόγον τού Θεού, τόν τή άθανασία άρτον, δπερ έστί τό Πνεύμα τού Πατρό , έν ήμΐν αύτοΐ κατασχειν δυνηθώμεν. Καί διά τούτο Παύλο Κορινθίοι φησίν «Γάλα ύμά έπότισα, ού βρώμα, ούδέ γάρ ήδύνασθε βαστάζειν», τουτέστι τήν μέν κατά άνθρωπον παρουσίαν του Κυρίου έμαθητεύθητε, ού δήπω δέ τό τού Πατρό Πνεύμα έπαναπαύεται έφ' ύμά διά τήν ύμών άσθένειαν. «Όπου γάρ ζήλο καί έρι », φησίν, «έν ύμΐν καί διχοστασίαι, ούχί σαρκικοί έστε καί κατά άνθρωπον περιπατεΐτε;» τουτέστιν δτι ού δήπω τό Πνεύμα τού Πατρό ήν σύν αύτοΐ διά τδ άκατάρτιστον αύτών καί άσθενέ τή πολιτεία . Ώ ούν ό άπόστολο δυνατό μέν ήν διδόναι τό βρώμα-οί γάρ άν έπετίθουν οί άπόστολοι τά χέΐρα έλάμβανον Πνεύμα άγιον, δ έστι βρώμα ζωή -, έκεϊνοι δέ ήδυνάτουν λαβεΐν αύτό διά τό άσθενή έτι καί άγύμναστα έχειν τά αισθητήρια τή προ Θεόν συγγυμνασία , ούτω καί τήν άρχήν ό μέν Θεό δυνατό ήν διδόναι τό τέλειον τώ άνθρώπω, έκεΐνο δέ άρτι γεγονώ άδύνατο ήν λαβεΐν αύτό, ή καί λαβών χωρήσαι, ή καί χωρήσα κατασχειν. Καί διά τούτο συνενηπίασεν ό Λόγο τού Θεού, τέλειο ών, τώ άνθρώπω, ού δι' έαυτόν άλλά διά τδ τού άνθρώπου

itfEjÿfiS I Ερευνητικό έργο: ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΠΙΣΤΗΣ – ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ. Ε Εργαστήριο Διαχείριση Πολιτισμική Κληρονομιά , www.aeqean.gr/culturaltec/chmlab.
* Χρηματοδότηση: ΚΠ Interreg IIIA (ΕΤΠΑ 75%, Εθν. πόροι 25%). Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Πολιτισμική Τεχνολογία και Επικοινωνία , © 2006.
Επιτρέπεται η ελεύθερη χρήση του υλικού με αναφορά <πην πηγή προέλευσή του.

νήπιον, οΰτω χωρούμενο ώ άνθρωπο αύτόν χωρεϊν ήδύνατο. Ού περί τόν Θεόν ούν τό αδύνατον καί ενδεέ , άλλα περί τόν νεωστί γεγονότα άνθρωπον, δτι μή άγένητο ήν. 24 Περί τόν Θεόν δύναμι όμοΰ καί σοφία καί άγαθότη δείκνυται· δύναμι μέν καί άγαθότη εν τω τά μηδέπω όντα έκουσίω κτίζειν τε καί ποιείν, σοφία δέ έν τω εύρυθμα καί εμμελή καί έγκατάσκευα τά γεγονότα πεποιηκέναι, άτινα διά τήν ύπερβάλλουσαν αύτοΰ αγαθότητα αΰξησιν προσλαβόντα καί επί πλεϊον έπιμένοντα άγενήτου δόξαν άποίσεται, τού Θεού άφθόνω χαριζομένου τό καλόν. Κατά μέν γάρ τό γεγενήσθαι αύτά, ούκ άγένητα· κατά δέ τό παραμένειν αυτά μακροι αιώσι, δύναμιν άγενήτου προσλήψεται, του Θεού προίκα δωρουμένου τήν ει άετ παραμονήν αύτοΐ . Καί ούτω πρωτεύει μέν έν πάσιν ό Θεό ό καί μόνο άγένητο καί πρώτο των άπάντων καί τού είναι τοί πάσι παραίτιο , τά δέ λοιπά πάντα έν ύποταγή μένει τού Θεού, ύποταγή δέ Θεού άφθαρσία, καί παραμονή άφθαρσία δόξα άγενήτου. 25 Διά ταύτη τή τάξεω καί των τοιούτων ρυθμών καί τή τοιαύτη άγωγή , ό γενητό καί πεπλασμένο άνθρωπο κατ' εικόνα καί όμοίωσιν γίνεται τού άγενήτου Θεού, τού μέν Πατρό εύδοκουντο καί κελεύοντο , του δέ Υιού ύπουργούντο καί πράσσοντο , του δέ Πνεύματο τρέφοντα καί αύξοντο , του δέ άνθρώπου ήρέμα προκόπτοντο καί άνερχομένου προ τό τέλειον, πλησίον τουτέστι τού άγενήτου γινομένου· τέλο γάρ ό άγένητο , ούτο δέ έστι Θεό . Ἔδει δέ τόν άνθρωπον πρώτον γενέσθαι, καί γενόμενον αύξήσαι, καί αύξήσαντα άνδρωθήναι, καί άνδρωθέντα πληθυνθήναι, καί πληθυνθέντα ένισχυσαι, ένισχύσαντα δέ δοξασθήναι, καί δοξασθέντα ίδειν τόν έαυτου Δεσπότην Θεό γάρ ό μέλλων όράσθαι, δρασι δέ Θεού περιποιητική άφθαρσία , «άφθαρσία δέ έγγύ είναι ποιεί Θεού». 26 Ούτε τό φώ έξασθενεϊ διά τού έαυτοΐ τυφλώττοντα , άλλ' εκείνου μένοντο όποιον καί έστιν, οί τυφλωθέντε παρά τήν αιτίαν τήν έαυτών έν άορασία καθίστανται, μήτε τού φωτό μετ' άνάγκη δουλαγωγουντό τινα, μήτε του Θεού βιαζομένου, εί μή θέλοι τι κατασχεϊν αύτου τήν τέχνην. Τά ούν άποστάντα του πατρικού φωτό καί παραβάντα τόν θεσμόν τή έλευθερία παρά τήν αύτών άπέστησαν αιτίαν, έλεύθερα καί αύτεξούσια τήν γνώμην γεγονότα. 27 Ει καί ό αύτό Πατήρ, ό τοί μέν γλιχομένοι αύτου τή κοινωνία καί προσμένουσιν αύτου τή ύποταγή τά παρ' αύτώ ήτοιμακώ άγαθά, τω δέ άρχηγώ τή άποστασία διαβόλω καί τοί συναποστάσιν αύτώ τό αιώνιον πυρ ήτοιμακώ , εί δ πεμφθήσεσθαι έφη ό Κύριο τού εί τά άριστερά διακριθέντα . Καί τούτο έστιν τό είρημένον ύπό τού προφήτου· «Ἐγώ Θεό ζηλωτή , ποιών ειρήνην καί κτίζων κακά», έπί μέν τού μετανοουντα καί έπιστρέφοντα προ αύτόν ποιών ειρήνην καί φιλίαν καί ένωσιν συντιθέμενο , έπί δέ τού μή μετανοουντα καί φεύγοντα αύτου τό φώ πυρ αιώνιον καί έξώτερον σκότο ήτοιμακώ , άτινά έστιν κακά τοί έμπεσουσιν εί αύτά. 28 '0 μέν Κύριο έν τω ιδίω άγρώ καλόν έσπειρε σπέρμα-»άγρό δέ έστιν ό κόσμο »-· «έν δέ τω καθεύδειν τού άνθρώπου , ήλθεν ό έχθρό καί έσπειρε ζιζάνια μέσον του σίτου καί άπήλθεν.» Ἔκτοτε γάρ άποστάτη ό άγγελο ούτο καί έχθρό , άφ' δτε έζήλωσε τό πλάσμα τού Θεού καί έχθροποιήσαι αύτόν προ τόν Θεόν έπεχείρησε. Διό καί ό Θεό τόν μέν παρ' αύτου τό ζιζάνιον λάθρα έπισπείραντα, τουτέστι τήν παράβασιν είσενεγκόντα, άφώρισε τή ίδια μετουσία · τόν δέ άμελώ μέν άλλ' άκάκω παραδεξάμενον τήν παρακοήν άνθρωπον ήλέησε καί άντέστρεψε τήν έχθραν ήν έχθροποιήσαι προ αύτόν ήθέλησε προ αύτόν τόν έχθροποιουντα, άπωσάμενο μέν άφ' έαυτου τήν πρό αύτόν έχθραν, άνακλάσα δέ αύτήν καί άντιπέμψα πρό τόν δφιν, καθώ ή γραφή φησιν είρηκέναι τω δφει τόν Θεόν «Καί έχθραν θήσω άνά μέσον σου καί άνά μέσον τή γυναικό », Καί τήν έχθραν ταύτην ό Κύριο εί έαυτόν άνεκεφαλαιώσατο, «γενόμενο έκ γυναικό » άνθρωπο καί πατήσα αύτου τήν κεφαλήν.

jjÉfôEG Ερευνητικό έργο: ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΠΙΣΤΗΣ – ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ. Χρηματοδότηση: ΚΠ Interreg IIIA (ΕΤΠΑ 75%, Εθν. πόροι 25%).
Εργαστήριο Διαχείριση Πολιτισμική Κληρονομιά , www.aegean.gr/culturaltec/chmlab. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Πολιτισμική Τεχνολογία και Επικοινωνία , © 2006.

Επιτρέπεται η ελεύθερη χρήση του υλικού με αναφορά στην πηγή προέλευσή του.

Ερευνητικό έργο: ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΠΙΣΤΗΣ – ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ.
Χρηματοδότηση: ΚΠ Interreg IIIA (ΕΤΠΑ 75%, Εθν. πόροι 25%).
Εργαστήριο Διαχείριση Πολιτισμική Κληρονομιά, www.aegean.gr/culturaltec/chmlab.
Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Πολιτισμική Τεχνολογία και Επικοινωνία, © 2006.

Επιτρέπεται η ελεύθερη χρήση του υλικού με αναφορά στην πηγή προέλευσή του.